

Posudek diplomové práce

Název práce: **Zugewanderte Stimmen: Nicht-muttersprachliche AutorInnen in der österreichischen Gegenwartsliteratur am Beispiel Radek Knapp und Dimitré Dinev**

Autor: **Jaromír MRHAL**

Vedoucí dipl. práce: Mgr. Julia Hadwiger

Oponent: PhDr. Viera Glosíková, CSc.

Předložená diplomová práce (158 stran) je psána německy, obsahuje úvod, tři stěžejní části/kapitoly, závěr, seznam použité literatury a dalších informačních zdrojů, přílohu (5 stran).

K jednotlivým částem/kapitolám:

V úvodu autor zmiňuje závažnost a aktuálnost výzkumu „migrační literatury“ a také svou motivaci pro výběr dvou autorů píšících německy a žijících v Rakousku: Poláka Radka Knappa a Bulhara Dimitré Dineva (jejichž literární tvorbu v dalších kapitolách představí). Zároveň přesně formuluje cíl práce, východiska, jakož i zaměření jednotlivých kapitol v celkové struktuře diplomové práce.

První kapitola je teoretického charakteru a má dvě části: literárně-teoretickou a literárně-historickou. V centru první subkapitoly se nachází problematika terminologie, kterou by bylo možné co nejpřesněji postihnout literární díla těch autorů, jejichž mateřský jazyk je jiný než němčina, oni však používají němčinu jako jazyk literární. Je sympatické, že diplomant se zamýšlí nad významovými nuancemi jednotlivých literárně-vědných označení a komentuje je. V poznámce 49 se zmiňuje, že v nejnovějších publikacích se prosazuje více pojem „interkulturní literatura“ (interkulturelle Literatur), ovšem nekonkretizuje, jaké publikace má na mysli a jak on sám tento posun hodnotí. Další subkapitola teoretické části je relevantním a velmi precizně rozpracovaným literárně-historickým „úvodem“ k analytickým kapitolám.

Struktura kapitoly druhé, věnované Radku Knappovi, a třetí, věnované Dimitré Dinevovi, je obdobná: po představení spisovatele na základě sesbíraných biografických dat a po poukázání na jeho jazykový vývoj, především na motivaci pro používání německého jazyka jako jazyka literárního, následuje zevrubná charakteristika literárního díla autorů. Poukazuje se na

proměny poetiky, na žánrové rozšíření a na různost strategií, které oba autoři postupně využívají. V následujících subkapitolách je pozornost věnována jednotlivým literárním textům. Tady ovšem překvapuje, že dochází k určité disproporci, neboť někdy jde jen o krátké převyprávění obsahu, případně zmínění tématu, jinde je text analyzován velmi podrobně, i když se nejedná o romány (*Herrn Kukas* R. Knappa a *Engelzungen* D. Dineva), jejichž tématická a motivická analýza se anoncuje již v úvodu. Při představení Knappovy literární reportáže *Tod in Krakau* bych také očekávala po zmínce, že k tomuto poslednímu publikovanému literárnímu textu nebyly zatím zveřejněny recenze, hodnocení autora diplomové práce.

Stěžejní část diplomové práce představují analýzy vybraných, výše zmíněných románů se soustředěním na motivy polské, příp. bulharské a rakouské provenience. Autorovi diplomové práce se analytickým postupem podařilo ve velmi přesných a přesvědčivých formulacích v obou prózách představit mnohvrstevné motivy, které představuje a vyhodnocuje v jejich „funkčnosti“ a přínosu v rámci migrační literatury. Tuto část práce považuji za zcela originální a velmi podnětnou. Ukazuje kromě jiného, jak diplomant dokáže fundovaně pracovat s literárním textem a dospět v rámci tématu k zachycení podstaty a smyslu literární výpovědi. Ve zmíněném literárním kontextu by se možná objevila další zajímavá a významná rovina, pokud by diplomant věnoval větší pozornost také stylovým prostředkům, které zjevně nuancovaly různorodé podoby ztvárnění rakouské a polské, resp. bulharské reality v jednotlivých literárních textech. Je myslitelné, že to, co je v textech R. Knappa diplomantem hodnoceno jako klišé, představuje někdy strategii autora (např. „Kapitalismus-Kritik“, s. 81) ironizovat klišé.

Výsledky, k nimž Jaromír Mrhal ve své diplomové práci dospěl, přispívají k pochopení poetiky próz R. Knappa a D. Dineva a představují rovněž dílčí příspěvek k výzkumu literatury migrantů.

J. Mrhal vhodně využil citace z primární i sekundární literatury a vypracoval velmi obsáhlý a velmi přesný poznámkový aparát (737! poznámek pod čarou). Samotný text práce uzavírá dvoustránkové shrnutí v německém jazyce. Bohužel, chybí české resumé, které by autor měl dodat nejpozději v den obhajoby.

Autor uvádí velmi bohatou primární a sekundární literaturu a v příloze uvádí nositele literárních cen udělených německy píšícím představitelům migrantské literatury.

Vzhledem k výše uvedenému hodnocení navrhuji známku: výborně (1).

Při obhajobě by se měl autor vyjádřit k následující otázce:

Na s. 44 se v diplomové práci uvádí, že v prózách R. Knappa dochází k recyklaci povídek, motivů a různých detailů. Nejde však o to, že postup, který nazýváte *recyklace*, je funkční využití motivu či detailu, přičemž však dochází k proměně těchto funkcí?

V Praze, dne 23. 5. 2011

PhDr. Viera Glosíková, CSc.